

بررسی حرمت آمانازی و مرگ از روی ترحم در

فقه و حقوق ایران

مؤلف: زهرا میرندهرکی
ویراستار علمی: مجتبیٰ یوسفینی

سرشناسه: میرشهرکی، زهرا، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور: بررسی حرمت اتانازی و مرگ از روی ترجم در فقه و حقوق ایران/مؤلف زهرا
میرشهرکی؛ ویراستار علمی مجتبی میرحسینی.

مشخصات نشر: اصفهان: نشر دارخوین، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۲۴ ص. مصور، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۰-۱۰۶-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: مرگ آسان

موضوع: Euthanasia

موضوع: مرگ آسان (فقه)

موضوع: Euthanasia (Islamic law)

موضوع: مرگ آسان -- قوانین و مقررات

موضوع: Euthanasia -- Law and legislation

موضوع: مرگ آسان -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: Euthanasia -- Law and legislation -- Iran

شناسه افزوده: میرحسینی، مجتبی، ۱۳۶۳ -، ویراستار

رده نشر کنگ: ۱۳۹۵ ب۹م/۲۶RV

رد بندی ریبی: ۱۷۹/۷

شماره کتابشناسی ما: ۴۲۷۷۵۲۹

بررسی حرمت اتانازی و مرگ از روی ترجم در

فقه و حقوق ایران

مؤلف: زهرا میرشهرکی

ویراستار علمی: مجتبی میرحسینی

ناشر: دارخوین

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۰-۱۰۶-۶

طرح جلد: حامد شاهمرادی

صفحه آرا: حامد شاهمرادی

www.ndarkhovain.ir

۰۳۱۹۵۰۲۰۷۷۲

پیشگفتار

۹

فصل اول / کلیات بحث

۱۱

مقدمه

۱۳

انواع مختلف اتانازی

۱۴

مفاهیم و اصطلاحات

۱۷

بررسی پیشینه موضوع

۱۷

تاریخچه اتانازی

۲۰

چرا مرگ شیرین یا اتانازی اخلاقی و قانونی نیست؟

۲۲

علل توجه به موضوع مرگ شیرین یا اتانازی

۲۳

سیر تاریخی و اجتماعی مرگ شیرین یا اتانازی

۲۴

سیر تقنینی مرگ شیرین یا اتانازی در کشورهای مختلف

۲۵

همایش‌های بین‌المللی

۲۶

آینده اتانازی و خودکشی به کمک پزشک

۲۷

تحقیقات و آمار

۲۹

رویکرد غرب و سایر کشورها در رابطه با مرگ شیرین یا اتانازی

۳۲

نمونه‌هایی از اتانازی یا مرگ شیرین

۳۳

سازماندهی پژوهش

۳۵

فصل دوم / مبانی نظری اتانازی

۳۷

مفهوم مرگ شیرین یا اتانازی

۳۹

مفهوم اصطلاحی یا تخصصی مرگ شیرین یا اتانازی

۳۹

انواع آن

۴۲

خودکشی به کمک پزشک

۴۳

تقسیم‌بندی دیگر

۴۴

مبانی و دیدگاه‌های مربوط به قتل از روی ترحم

۴۶

۴۶	میانی در حقوق عرفی
۴۸	دیدگاه اخلاق
۴۸	از دیدگاه اسلام
۴۹	اتانازی در باورهای دینی و مکاتبات فکری
۵۲	اتانازی در مکاتب فکری
۵۳	اتانازی در باورهای دینی
۵۶	دیدگاه اسلام
۵۹	رویکرد اسلام نسبت به خودکشی و اتانازی
۶۰	نجات زندگی
۶۱	جنبه‌های اقتصادی
۶۳	اهمیت شرایط باینی
۶۵	فصل سوم/ بررسی دیدگاه‌های موافق و مخالف اتانازی از منظر...
۶۷	موافقان و مخالفان اتانازی
۷۲	اتانازی نوزادان
۷۲	دلایل موافقان و مخالفان اتانازی
۷۹	دیدگاه موافقان و مخالفان اتانازی
۸۲	دیدگاه‌های مخالفان اتانازی
۸۹	تحلیل نقش اجتماعی پزشک و تخریب رابطه‌ی پزشک و بیمار
۹۰	نتیجه بحث
۹۳	فصل چهارم/ بررسی فقهی و حقوقی اتانازی
۹۵	مرگ شیرین یا اتانازی و بررسی آن از منظر حقوق جزا و حقوق مدنی
۹۵	بررسی اتانازی یا مرگ شیرین از منظر حقوقی
۹۵	عنصر قانونی در جرم بودن اتانازی
۹۷	اتانازی و اصل آزادی اراده
۹۸	حجر در بیمار متصل به موت و ارتباط آن با اتانازی
۹۹	نتیجه از حیث حقوق مدنی
۹۹	احکام فقهی و حقوقی اتانازی
۹۹	مبحث قتل مرتبط با اتانازی در قوانین مجازات اسلامی
۱۰۲	انطباق اتانازی با قتل عمد

- ۱۰۸ بررسی فروض فقهی اتانازی
- ۱۰۹ فرضیه اول از فروض فقهی اتانازی
- ۱۱۱ اشکال به مسأله فقهی «اقتلنی و الا فتلک»
- ۱۱۲ سقوط حق قصاص در قوانین موضوعه
- ۱۱۳ فرضیه‌ی دوم از فروض فقهی اتانازی
- ۱۱۴ نظریه فقهای معاصر
- ۱۱۹ خلاصه نظرات فقها
- ۱۲۱ فصل پنجم / جمع بندی کتاب
- ۱۲۳ جمع بندی
- ۱۲۴ اثبات فرضیات
- ۱۲۹ منابع و مآخذ

بیشگفتار

یکی از مباحث که اخیراً در دنیا مطرح و بعضاً قانونی هم شده است، مسأله قتل از روی ترحم یا اتانازی است که باید با استناد به اسلحه‌های جدیدی که داعیه دار اداره‌ی حکومت اسلامی است، در قبال این پدیده‌ی تقریباً نوین نیز در وضع داشته باشد. تحلیل فقهی این مسئله موضع فقه اسلامی را در برابر این موضوع روشن کرده و بررسی‌هایی می‌تواند منشاء تقنین صحیح در قبال آن باشد. لذا هدف این تحقیق بررسی حرمت اتانازی یا مرگ از روی ترحم در فقه و حقوق ایران می‌باشد. از آنجا که اکثر تحقیقات قبلی سرکده از جنبه‌ای به این موضوع پرداخته‌اند و هیچ کدام به طور کامل آن را در حقوق و فقه بررسی ننموده‌اند، لذا بررسی فقهی و قانونی این امر، شاید خلاء ناشی از سکوت قانون و فقه انور را در این زمینه پر نماید. سوالات تحقیق بدین صورت بیان گردید که: آیا اتانازی در فقه و حقوق موضوعه ایران جایگاهی دارد یا خیر؟ مرگ شیرین یا اتانازی یا قتل از روی ترحم در چه صورت اخلاقی است؟ این نوع از قتل (قتل از روی ترحم یا اتانازی) در قوانین کیفری ما چه عنوانی دارد؟

روش تحقیق توصیفی - تحلیلی می‌باشد. برای انجام این دست (کتاب) نوشته از کتب حقوقی، فقهی، مجلات و مقالات نوشته شده در مورد موضوع بحث استفاده شده است و برای بررسی فقهی به فتاوی مجتهدان مراجعه گردیده است.

نتایج نشان داد: در دین اسلام اعتقاد بر این است که هنگام بروز مصایب و گرفتاری‌ها خداوند با رحمت خود ما را به صبر دعوت می‌کند، لذا هرگونه اتانازی و خودکشی در هر شکلی در فقه اسلام حرام است و در حقوق ایران و جاهت قانونی ندارد. اتانازی موافق و سازگار با اخلاق و قانون نیست چرا که به وجود آمدن زندگی انسان دست خود او نبوده است که پایانش دست او باشد. اتانازی یا قتل افراد از روی ترحم در قوانین کیفری ملی ما به طور جداگانه و خاص مورد جرم انگاری قرار نگرفته است.

الهم صلی علی محمد وال محمد وعجل فرجهم

زهرا میرشهرکی

تابستان ۱۳۹۵

www.ketab.ir